

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

**Bangladeş
Ülke Günü &
Ticaret ve
Yatırım Fırsatları**

21 Ekim 2021
14:00-16:00

KENAN KALAYCI – Dakka Ticaret Müşavir Yardımcısı

Genel Bilgiler

Güney Asya Ülkesi – Üniter parlamenter demokrasi

Bağımsızlık: 26 Mart 1971

Başbakan: Sheikh Hasina (2009-

Başkent: Dakka (21 milyon nüfus)

Yüzölçümü: 147.570 km²

Para Birimi: Bangladeş Takası - BDT (1 USD = 84.8 BDT)

Nüfus: 165 milyon (2021 tahmini)

Etnik Yapı: %98 Bengal

Dini Yapı: % 90,5 Müslüman % 8,5 Hindu %0,6 Budist %0,4 Hristiyan

Temel Ekonomik Göstergeler

Bangladeş	2018	2019	2019/2018 % Değişim	2019	2020	2020/2019 % Değişim
GSYİH (Cari Fiyatlar -Milyar \$)	274,0	302,5	%+10,4	302,5	324,2	%+7,2
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	1,698	1,855	%+9,2	1,855	1,968	%+6,1
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	% 5,54	% 5,59	% +0,9	%5,59	%5,69	%+1,78
İşgücü (Milyon)	68,37	70,00	% +2,38	70,00	67,22	%- 3,97
İşsizlik Oranı (%)	% 4,30	% 4,19	% -2,55	% 4,19	%5,3	%+26,49
İhracat (Milyar \$)	40,529	40,821	% +0,72	40,821	36,522	% -10,53
İthalat (Milyar \$)	69,761	68,852	% -1,30	68,852	63,899	% -7,19

Kaynak:
World Bank,
Bangladesh Bank,
Bangladesh Bureau of
Statistics

Dış Ticaret Verileri

(Sıralama yapılırken 2020 yılı baz alınmıştır.)

Ülkenin Dünyadan İthalatında İlk 5 Ürün (Milyon Dolar)

GTIP Kodu	GTIP Adı (Türkçe)	2019	2020
2710	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	5730,71	4838,4
8402-8485	Çeşitli makine ve parçaları	7110,22	4745,42
5201-5203	Ham pamuk	3738,86	3341,22
8501-8548	Çeşitli elektrikli makine ve cihazlar	3233,69	3298,91
7201-7229	Demir ve çelik ürünleri	3607,27	2970,99

Ülkenin Dünyadan İthalatında İlk 5 Ürün (Milyon Dolar)

GTIP Kodu	GTIP Adı (Türkçe)	2021(6 ay)
2710	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	4402.73
8402-8485	Çeşitli makine ve parçaları	3721.46
8501-8548	Çeşitli elektrikli makine ve cihazlar	2272.76
5201-5203	Ham pamuk	2234.22
7201-7229	Demir ve çelik ürünleri	1821.87

Ülkenin Dünyaya İhracatında İlk 5 Ürün (Milyon Dolar)

GTIP Kodu	GTIP Adı (Türkçe)	2019	2020
6101-117	Çeşitli hazır giyim ürünleri	16414,43	14888,59
6201-217	Çeşitli hazır giyim ürünleri	16602,83	13632,42
6401-6406	Değişik niteliklerde ayakkabılar	866,13	789,23
5307	Jüt ve bitki kabuğu liflerinden iplikler	596,88	722,98
306	Kabuklu hayvanlar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya benzer işlem görmüş)	382,52	331,59

Ülkenin Dünyaya İhracatında İlk 5 Ürün (Milyon Dolar)

GTIP Kodu	GTIP Adı (Türkçe)	2021(6 ay)
6101-117	Çeşitli hazır giyim ürünleri	8466.33
6201-217	Çeşitli hazır giyim ürünleri	7543.38
6401-6406	Değişik niteliklerde ayakkabılar	464.44
5307	Jüt ve bitki kabuğu liflerinden iplikler	350.13
306	Kabuklu hayvanlar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya benzer işlem görmüş)	138.11

Dış Ticaret Verileri (2020)

	İLK BEŞ ÜLKE
İHRACAT	1-ABD %15.25 2-Almanya %15.12 3-Birleşik Krallık %9.77 4-İspanya %7.12 5-Fransa %5.75
İTHALAT	1- Çin %25.2 2- Hindistan %12.7 3- ABD %4.7 4- Endonezya %4.2 5- Japonya %3.8

Kaynak:
Bangladesh Bank

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri

	Ülkenin Toplam İhracatı (milyon \$)	Türkiye'nin Ülkeden İthalatı (milyon \$)	Tr Pay (%)	Ülkenin Toplam İthalatı (milyon \$)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı (milyon \$)	Tr Pay (%)	Türkiye-Ülke Arası Toplam Dış Ticaret Hacmi (milyon \$)
2018	40,529	484	% 1,19	69,761	373	% 0,53	857
2019	40,821	508	% 1,24	68,852	427	% 0,62	935
2020	36,522	569	% 1,55	63,899	349	% 0,55	918

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri (2021 – İLK 8 AY)

	2020 (ilk 8 ay) MİLYON DOLAR	2021 (ilk 8 ay) MİLYON DOLAR	DEĞİŞİM %
İHRACAT	195	360	+ %85
İTHALAT	373	343	- %8
TİCARET HACMİ	568	703	+ %24
TİCARET DENGESİ	-178	+17	

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri

(Sıralama yapılırken 2020 yılı baz alınmıştır.)

Türkiye'nin Ülkeye İhracatında İlk 5 Ürün (Milyon USD)

GTIP Kodu	GTIP Adı (Türkçe)	2019	2020
5209	Pamuklu Mensucat (dokuma %85 < pamuklu	33,8	28,1
8451	Dokuma Maddelerini Yıkama, Kurutma, Ütüleme Makine ve Cihazları	32,0	21,1
5211	Pamuklu Mensucat (dokuma, %85 > pamuklu, suni-sentetik karışık, 200g/m2'den ağır)	13,0	19,8
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	87,8	17,4
8437	Tohum temizleme, ayırma, öğütme, işl. makine	5,3	16,0

Türkiye'nin Ülkeye İhracatında İlk 5 Ürün (Milyon USD)

GTIP Kodu	GTIP Adı (Türkçe)	2021(8 ay)
5205	Pamuk (dikiş hariç) ipliği (ağırlık; = > %85 pamuk)	50,5
9301	HARP SİLAHLARI (REVOLVERLER, TABANCIKLAR VE 93.07 POZİSYONUNDAKİ SİLAHLAR HARIÇ)	31,7
8705	Özel amaçlı motorlu taşıtlar	18,4
8451	DOKUMA MADDELERİNİ YIKAMA, KURUTMA, ÜTÜLEME MAKİNE VE CİHAZLARI	17,8
0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, tatlandırıcı madde içerenler)	17,6

Türkiye'nin Ülkeden İthalatında İlk 5 Ürün (Milyon USD)

GTIP Kodu	GTIP Adı (Türkçe)	2019	2020
5307	Jüt ve bitki kabuğu liflerinden iplikler	222,3	293,7
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort	34,8	31,3
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme veya kroşe)	30,4	28,8
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb,	30,3	28,3
6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	25,3	24,4

Türkiye'nin Ülkeden İthalatında İlk 5 Ürün (Milyon USD)

GTIP Kodu	GTIP Adı (Türkçe)	2021(8 ay)
5307	JÜT VE BİTKİ KABUĞU LİFLERİNDEN İPLİKLER	190,0
6109	TİŞÖRTLER, FANİLALAR, ATLETLER, KAŞKORSELER VE DİĞER İÇ GİYİM EŞYASI (ÖRME VEYA KROŞE)	19,2
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE,CEKET VS	17,9
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ELBİSE, ETEK, PANTOLON	17,5
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME)	10,6

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri

FIRSAT VE AVANTAJLAR:

- ✓ Türkiye'nin ve Türk mallarının olumlu imajı
- ✓ Yakın tarihi ve kültürel bağlar
- ✓ Ülkedeki siyasi istikrar
- ✓ 2013 yılından beri THY'nin kargo uçuşları dahil her gün İstanbul-Dakka seferinin bulunması (Haftada 12 sefer)
- ✓ Orta sınıfın büyümesi ve genç nüfus
- ✓ Ucuz iş gücü
- ✓ İngilizce'nin yaygın kullanımı
- ✓ Ülkenin inşaat, elektrik, ulaşım ve altyapı alanındaki artan ihtiyacı
- ✓ EAGÜ statüsü sayesinde 2026 yılına kadar AB gibi büyük pazarlara serbest erişim

RİSKLER VE DEZAVANTAJLAR:

- Ülkede faaliyet gösteren bir Türk Ticaret Odası'nın bulunmaması
- Hükümet kontrolü nedeniyle ülkeden yurtdışına döviz çıkışının oldukça zor olması
- İş yapma kolaylığı açısından 190 ülke arasında 168. sırada olması
- Finans ve ödemeler konusunda yaşanan gecikmeler
- Bangladeş'in, Uluslararası şeffaflık endeksinde 180 ülke arasında 146. sırada olması
- Ülkede faal Türk bankasının olmaması
- Adli süreçlerin ağır işlemesi
- Gümrük ve diğer bürokratik işlemlerde yavaşlık
- Doğal afetlerin ve kazaların yaygın olması ve ulaşım altyapısında yetersizlikler
- Devlet ihalelerine katılmak için yerli bir firma ile ortaklık yapmanın pratikte zorunlu olması

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri

POTANSİYEL ÜRÜNLER:

Tekstil sektörü (Hammadde, Kimyasal, Makine)

Gıda ürünleri,
Tıbbi cihaz ve ekipman,
Kozmetik ürünleri,
Yangınla mücadele ekipmanları,
Kişisel koruma teçhizatları,
İnşaat makine ve malzemeleri
Kimyasal gübre,
Tarım makineleri,
Nehir dip tarama ekipman
Römorkör
Savunma Sanayi (Aselsan, Roketsan)

HİZMET TİCARETİ: Sağlık turizmi, Türk dizileri, İnşaat, su / atık su arıtma

YATIRIM ORTAMI

Bangladeş'te 1980 tarihli Yabancı Özel Yatırımların Teşviki ve Korunması Kanunu (The Foreign Private Investment – Promotion and Protection Act), yabancı yatırımcıları ulusallaştırma ve kamulaştırma gibi risklere karşı korumakta, sermaye ve karların yurtdışına çıkarılmasını garanti altına almaktadır.

Bangladeş'te bazı sektörler hariç (silah ve mühimmat, diğer savunma sanayi ve ekipmanları, ormancılık, nükleer enerji üretimi, darphane ve damga matbacılığı) tüm sektörler özel yatırımlara açıktır.

Bangladeş'te yabancı yatırımcılar %100 yabancı ortaklı şirket kurabilmektedir. Ülkede, Başbakanlığa bağlı Bangladeş Yatırım Geliştirme İdaresi (Bangladesh Investment Development Authority/BIDA) doğrudan yabancı yatırımlar da dahil yatırımların teşvikinden ve onaylanmasından sorumlu kuruluştur.

<http://www.bida.gov.bd/>

Bangladesh Investment
Development Authority

YATIRIM ORTAMI

Serbest ekonomik bölgeler dışında yatırım yapacak yabancı yatırımcıların ilk muhatap olacağı kuruluş olan BIDA, yabancı yatırım önerilerini yerli üretim ile olası etkilerini de göz önünde bulundurarak değerlendirmeye almaktadır. BIDA'nın internet sitesindeki *'Doing Business'* ve *'Investment Opportunity'* başlıkları altındaki bağlantılarda Bangladeş'te şirket kurulum süreçleri ve yatırım fırsatları ile ilgili detaylı bilgileri online görüntülemek mümkün hale gelmiştir.

One Stop Services: <https://bidaquickserv.org>

YATIRIM ORTAMI

Bangladeş'te özel ekonomik bölge yatırımları için Bangladeş Ekonomik Bölgeler İdaresi (BEZA) ve ihracat serbest üretim bölgeleri için de Bangladeş İhracat Serbest Üretim Bölgeleri İdaresi (BEPZA) ilk muhatap kurumlardır.

<https://www.beza.gov.bd>

<https://www.bepza.gov.bd/>

✓ **55 tanesi devlete ait 11 tanesi özel olmak üzere faal 66 tane özel ekonomik bölge bulunmaktadır.**

<https://www.beza.gov.bd/all-zones/>

Ülkelere özel olarak ekonomik bölgeler tahsis edilebilmektedir. (Japonya, G.Kore)

✓ **39 farklı teşvik kalemi bulunmaktadır. Çoğunluğu vergi muafiyetlerinden oluşmakta. Ayrıca enerji, ulaşım vs. gibi altyapı hizmetlerinin devlet tarafından yerine getirilmesi de söz konusu**

<https://www.beza.gov.bd/investing-in-zones/incentive-package/>

✓ **BEPZA'nın sahip olduğu 9 farklı şehirde 9 ekonomik bölge bulunmaktadır**

✓ **Bangladesh Hi-Tech Park Park Authority <http://bhtpa.gov.bd/>**

Bangladeş: Potansiyel Yatırım Alanları

Yüksek Öncelikli Sektörler *	Detay	Notlar
Endüstriyel Tarım	Süt Ürünleri, Yemelik Yağlar, Meyve ve Sebzeçilik, Patates, Tarımsal Girdiler, Dondurulmuş Tarımsal Ürünler, Tavukçuluk, Balıkçılık ve Gıda	Bu alanda teknoloji geliştirilmesine ihtiyaç var
Hazır Giyim ve Tekstil	Hazır Giyim, Tekstil, Tekstil Boyaları, Tekstil Aksesuarları, Örme Giyim	Doğalgaz ve elektrik bağlantısı başta olmak üzere, altyapı eksikliği sektörün gelişimi olumsuz etkilemektedir.
Bilişim ve İletişim Teknolojileri (ICT) ve Ticari Hizmetler	BPO ve Çağrı Merkezleri, Sistem Entegrasyonu, Yazılım Geliştirme, İnternet Sitesi Tasarlama, Mobil Uygulama Geliştirme, Grafik Animasyon ve Oyun Geliştirme, Web Uygulama ve Bulut Hesaplama, Tümlleşik Yazılım Geliştirme	Digital Bangladesh vizyonu kapsamında önceliklendirilen bir sektördür.
Farmasötik	İlaç Etkin Maddeleri (API) Endüstrisi, Radyofarmasötik Endüstrisi	Yurtiçi ilaç tüketiminin yaklaşık %95-98'i yurtiçi üretim ile karşılanmakta oluo, API ürünlerinin neredeyse tamamı ithal edilmektedir. Bangladeş'te ilaç sektörü ithalata karşı korunmakta ve sektörün ihracat potansiyeli geliştirilmeye çalışılmaktadır.
Deri ve Deri Ürünleri	Deri İşleme Tesisleri, Deri İşleme Kimyasalları, Deri Ürünleri, Çanta, Ayakkabı, Deri İşleme Makinaları	Teknoloji transferine gereksinim vardır.
Öncelikli Sektörler*	Detay	Not
Gemi İnşaatı	Küçük ve orta büyüklükteki gemi inşaatı	Büyüyen bir sektördür.
Gemi Sökümü	Bangladeş, Hindistan ve Pakistan ile birlikte gemi sökümünün en çok yapıldığı ülkelerden biridir.	İş güvenliği ve çevresel etkilerine dair eleştiriler vardır.
Ev Tekstili	Havlu, Yatak Örtüleri ve Halı	
Yenilenebilir Enerji (Rüzgar ve Güneş)	Solar Enerji, Solar Sulama Sistemleri, Evlerde Solar Enerji Kullanımı	Ülkede enerji arz açığı devam etmektedir.
Altyapı Açığına Dönük Potansiyel Sektörler		
<ul style="list-style-type: none">• ICT altyapısı: Fiber Optik Kablo Ağı Altyapısı, 4G LTE Ağı, Ulusal Veri Sistemi, Teknoloji Parkları• Ulaştırma Altyapısı: Demiryolu, Karayolu, Havalimanı, Su Yolu Taşımacılığı, Liman, Köprü, Üst Geçit, Metro gibi Toplu Taşıma Sistemleri, Trafik Sinyalizasyon Sistemleri• Enerji Altyapısı: Kömür başta olmak üzere elektrik üretim santralleri, Nükleer Enerji, LNG Terminalleri, LPG Dolum ve Dağıtım Sistem/Projeleri, Doğalgaz Boru Hatları, Elektrik İletim ve Dağıtım Hatları• Su ve Nehir Yönetim Planı Altyapısı: Su Arıtma ve Dağıtım Projeleri, Sel Önleme ve Erezyon Kontrol Projeleri, Nehir Kanal Taraklaması Projeleri,• Depolama: Tahıl Silo gibi gıda arz güvenliğine dönük projeler• Turizm ve Sağlık Altyapısı: Hastane ve Oteller		

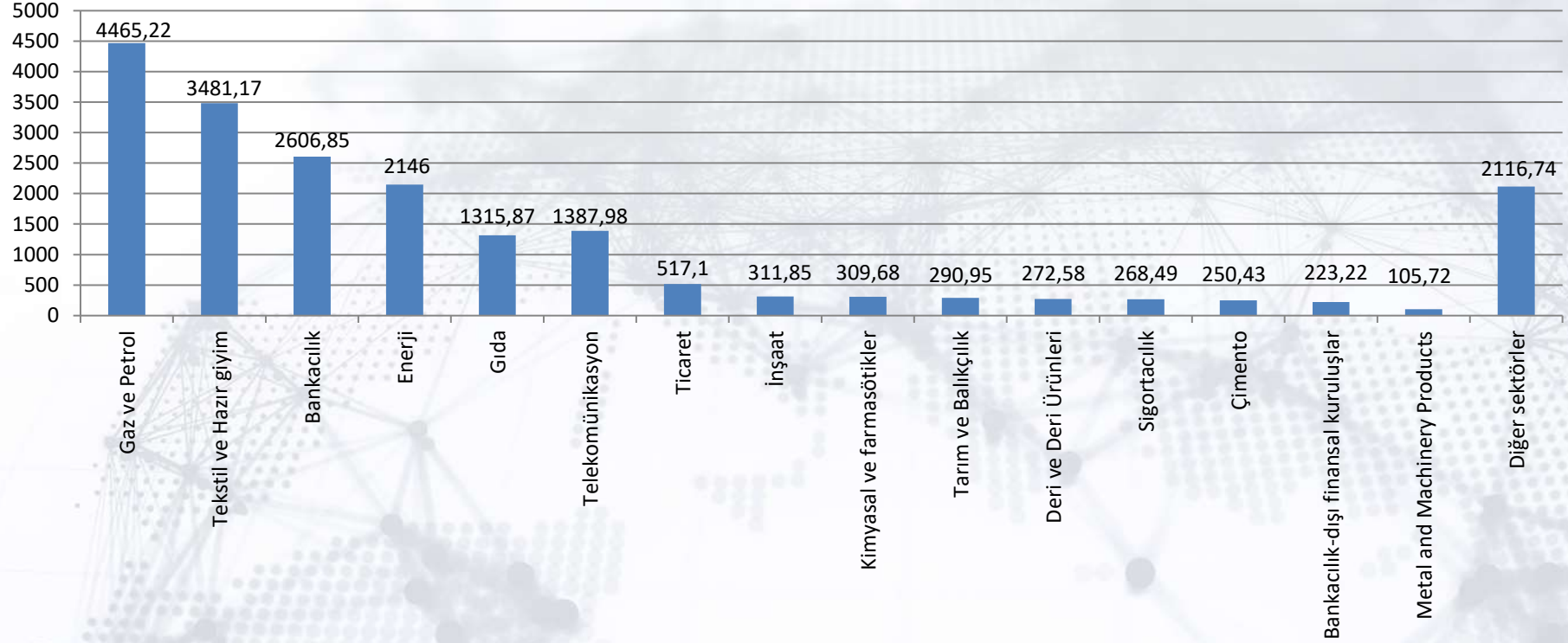
* Bangladeş Yatırım Geliştirme İdaresinden (BIDA) alınan bilgiler süzgeçten geçirilerek hazırlanmıştır. Başkaca potansiyel yatırım alanları ve detaylı bilgi için BIDA'nın internet sitesindeki (<http://www.boi.gov.bd/>) 'Potential Sectors' bağlantısı üzerinden daha fazla bilgi edinmek mümkündür.

BANGLADEŞ'TE YABANCI YATIRIMLAR

Sektörlere göre DYY (2021 Mart) Milyon Dolar

Mart 2021 itibarıyla DDY Stoğu yaklaşık 20 Milyar Dolar

BANGLADEŞ'TE YABANCI YATIRIMLAR

FDI stock classified by Major Countries and Major Sectors as on End of Mar'2021

(In million US\$)

Country	Sector																	
	Gas & Petroleum	Textile and Wearing	Banking	Power	Telecommunication	Food	Trading	Construction	Chemicals and Pharmaceuticals	Agriculture and Fishing	Leather and Leather Products	Insurance	Cement	NBFI	Metal and Machinery Products	Other sectors	Total FDI Stock	
19.08%	United States of America (USA)	2924.50	76.94	189.55	205.12	6.61	3.62	70.61	2.30	0.37	1.78	0.03	261.24	0.00	24.56	0.04	61.05	3828.35
11.63%	United Kingdom (UK)	0.00	374.30	1275.50	124.17	0.32	252.56	-4.12	-0.69	139.79	59.80	0.25	0.00	0.00	20.52	2.57	90.02	2335.02
8.38%	Netherlands	8.46	78.65	0.00	346.54	-0.20	907.66	72.52	12.53	0.36	0.05	21.75	0.00	125.05	0.00	0.00	107.63	1681.00
8.35%	Singapore	226.90	169.56	9.35	404.54	186.05	69.22	98.82	27.86	11.21	37.27	0.01	0.00	0.00	92.43	0.00	342.88	1676.10
6.04%	Korea, Republic of	0.00	893.94	101.91	0.13	0.00	0.12	48.88	1.32	-0.15	0.00	106.44	0.00	9.26	0.00	0.03	49.80	1211.68
	China People's Republic (P.R)	0.00	236.66	0.00	442.67	0.00	0.66	58.88	28.87	2.82	1.19	12.12	0.00	0.00	0.00	1.44	245.36	1030.67
	Hong Kong: SAR Of China	0.00	511.43	96.53	62.20	0.28	0.70	41.34	0.06	0.00	1.33	58.92	0.00	49.82	0.88	0.77	180.48	1004.74
	Australia	840.14	0.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.03	0.00	0.26	0.53	1.01	0.00	0.00	0.00	0.00	5.24	847.37
	Malaysia	0.01	18.85	0.00	3.09	727.67	0.41	0.29	25.24	3.06	0.00	0.13	0.00	0.00	3.86	0.00	26.13	808.74
	India	-1.08	112.96	175.52	83.62	-0.28	19.08	26.62	3.18	33.25	7.29	0.69	7.24	0.00	0.00	0.09	221.81	689.99
	Canada	423.42	33.20	30.25	0.01	0.00	0.00	0.56	0.23	0.04	0.00	0.00	0.00	0.00	0.04	45.29	12.23	545.27
	United Arab Emirates (UAE)	3.31	10.35	49.83	146.71	-0.14	0.72	23.55	67.81	0.05	0.00	0.00	0.00	22.95	11.47	5.64	86.36	428.61
	Norway	0.00	0.00	33.91	0.00	349.87	0.00	4.07	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.32	0.00	0.00	14.59	402.76
	Japan	21.17	51.35	2.22	25.77	0.00	4.12	14.77	38.29	10.19	-1.30	10.28	0.00	0.00	0.00	11.25	209.04	397.15
	Sri Lanka	0.00	77.05	175.30	76.84	0.00	1.97	1.92	1.68	0.75	0.00	0.00	0.00	0.00	11.17	0.00	28.34	375.02
	British Virgin Islands	0.00	206.86	0.00	3.66	0.00	0.00	3.06	0.00	1.06	-0.02	0.00	0.00	0.00	7.54	0.00	126.19	348.35
	Thailand	0.00	0.87	0.00	0.00	0.00	17.93	0.45	90.05	0.71	162.66	0.00	0.00	33.45	0.47	0.00	35.83	342.42
	Mauritius	0.00	180.23	0.00	76.72	7.41	0.00	2.34	3.50	0.02	14.86	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	26.22	311.30
	Taiwan: Province of China	0.00	122.47	0.00	0.00	0.00	2.57	28.03	2.82	0.22	0.04	46.00	0.00	0.00	0.00	11.82	69.86	283.83
	Saudi Arabia	0.01	0.13	218.26	0.00	0.00	0.00	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	42.84	0.00	0.03	261.29	261.29
	Other Countries	18.35	325.21	248.69	144.21	110.39	34.53	24.46	6.80	105.67	5.47	14.95	0.01	9.58	7.44	26.78	177.65	1260.19
	Total FDI Stock	4465.22	3481.17	2606.85	2146.00	1387.98	1315.87	517.10	311.85	309.68	290.95	272.58	268.49	250.43	223.22	105.72	2116.74	20069.85

Source: Foreign Investment & External Debt (FIED) Management Cell, Statistics Department, Bangladesh Bank

TÜRK FİRMALARIN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

- Bazı Bangladeşli firmaların tutumlarından kaynaklı yaşanan sorunlar,
- Bankacılık sektörünün işleyiş/iş yapma pratiğinden kaynaklı sorunlar
- Yüksek gümrük vergilerinin yanı sıra pazara girişte gümrük işlemlerinin uzun sürmesi, gümrüklerde zaman zaman öngörülemeyen olaylarla karşılaşılması, önemli sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bangladeş'te gümrük işlemlerinin tamamlanma süresi ortalama olarak 4-5 iş günü almaktadır. Söz konusu bu zaman yükleme trafiğine ve zaman zaman meydana gelen grevlerden dolayı uzayabilmektedir. Bunun yanında, ülkenin ithalatının yaklaşık %50'si ve ihracatının %80'inden fazlasının geçtiği Chittagong Gümrük İdaresi başta olmak üzere Bangladeş gümrük kapılarında teknik ve fiziki kapasitenin yetersiz olduğu da görülmektedir.

(Vergi Oranları için: http://www.bangladeshcustoms.gov.bd/trade_info/duty_calculator)

- Diğer taraftan yabancı yatırımcılar için genel anlamda; enerji (elektrik ve doğalgaz bağlantısı) ve ulaştırma başta olmak üzere yetersiz altyapı, önceden öngörülmesi güç bürokratik uygulamalarla karşılaşma olasılığı, kurumsal kapasite eksikliği, zaman alıcı ve kestirilmesi zor yargısal ve hukuksal işleyişler, eğitim ve kalifiye düzeyi düşük işgücü temel zorluklar olarak karşımıza çıkmaktadır.

TÜRK FİRMALARA TAVSİYELER

- Bangladeşli firmalarla ilgili bilgi edinilecek bir mekanizma bulunmamaktadır.
- Güven uyandırmayan Bangladeşli firmalarla kesinlikle ticaret yapılmaması
- Müşavirliğimize danışılması
- Bangladeş'e gelerek firmalar ile yüz yüze görüşme yapılması

- Bangladeş'teki ithalatçı firmalara ilişkin risk değerlendirme sürecinde ücreti karşılığı enformasyon raporu temin edilebilecek şirketler:
 - *TORY CREDIT REPORTS & COLLECTIONS LTD.*
 - *UNIFIED CREDIT SOLUTIONS PRIVATE LIMITED (eski ismi TCM)*
 - *ICP (INTERNATIONAL COMPANY PROFILE)*

- **Aşağıdaki belgelerin soft copyleri istenebilir:**
 - DGDP Certification (Defense Purchase only)
 - Trade License.
 - Import Registry Certificate.
 - Tax Certificate (TIN).
 - Business Identification Number (BIN)
 - Chamber/ Association Membership Certificate.
 - Firm/ Company updated Bank statement (last 6 months).
 - Firm/ Company Profile (If available).
 - 4 / 6-digit HS codes of interested products.
 - Any other supporting documents you prefer to include.

TÜRK FİRMALARA TAVSİYELER

İleride sorunlar/anlaşmazlıklar yaşanmaması için Bangladeşli firmalarla yapacağınız ticarete ödeme yöntemi olarak akreditif (irrevocable ve at sight, mümkünse teyitli/confirmed) kullanılması ve zamanında sevkiyat/teslimat yapılması şiddetle tavsiye edilmektedir.

Gümrük işlemlerinde yavaşlık söz konusu. 1969 tarihli Bangladeş Gümrük Kanunu Bölüm 82 [Section 82 of the Customs Act 1969]: 'Havalimanı gümrük kapılarında herhangi bir ithalat sevkiyatı mallar indirildikten sonra 21 gün içinde, deniz ve kara gümrük kapılarında ise 30 gün içinde (izin verilen uzatma başvuruları hariç) gümrükten çekilmezse, söz konusu malların açık artırma ile satışa çıkarılabilecektir.' hükmü yer almaktadır. Bazı ticari ihtilaflar nedeniyle konteynerlar gümrükte kalmakta ve yüksek demoraj bedelleri ortaya çıkmaktadır.

Ticari anlaşmazlıklarda kısa sürede çözüm yolu bulabilecek bir merci bulunmamaktadır.

İHALELERİN TAKİBİ

Kurum	Link
E –Government Procurement	https://www.eprocure.gov.bd/resources/common/StdTenderSearch.jsp?h=t
Central Procurement Technical Unit	https://cptu.gov.bd/advertisement-notice/advertisement-goods.html
Public Private Partnership Authority	http://www.pppo.gov.bd/tenders_for_ppp_projects.php
Bangladesh Power Development Board	https://www.bpdb.gov.bd/bpdb_new/index.php/site/tender
Director General of Defense Purchase (Army, Navy and Airforce)	https://dgdg.gov.bd/dgdg/AP_TEN/new/all_tender.php
Civil Aviation Authority	https://caab.portal.gov.bd/site/page/6825b58b-e53d-42a0-adc6-f231e0a9bc06
Bangladesh Petroleum Exploration and Production Company Limited	http://www.bapex.com.bd/site/tenders/1dc7b58a-c6df-4930-811e-22977f2523a5/-
Bangladesh Fire Service and Civil Defence	https://fireservice.portal.gov.bd/site/view/go_ultimate/টেন্ডার

Potansiyel Taşıyan Alanlar

- Elektrik Enerjisi
- LNG Terminali Projeleri
- LPG Projeleri
- Yenilenebilir Enerji Yatırımları
- Doğalgaz ve Petrol Arama ve Geliştirme Projeleri
- Silo Projeleri
- Kara, Demiryolu, Köprü ve Metro Projeleri
- Su ve Kanalizasyon Arıtma Projeleri
- Liman Projeleri
- Havalimanı Projeleri
- Konut Sektörü
- Oteller ve Alışveriş Merkezleri

MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK

Proje	Proje Türü	Başlama ve Tahmini Bitiş Tarihi	Tahmini Maliyet	Kaynak
Rooppur Nuclear Power Plant	Enerji	Kasım 2017 - 2025	12.65 milyar dolar	USD 11.38 billion taken as loan from the Russian Government
Rampal Coal Power Project	Enerji	Nisan 2017 - 2021	5 milyar dolar	Financing of Main Plant by EPC (Turnkey) and package by Indian EXIM Bank
Padma Rail Link	Ulaşım	Ocak 2016 – Haziran 2024	4.63 milyar dolar	The Ministry of railways
Matarbari Power Plant	Enerji	Temmuz 2014 - Haziran 2024	4.4 milyar dolar	Majority of funds provided by Japan International Finance Agency (JICA)
Padma Multipurpose Bridge	Ulaşım	Ocak 2009 - 2021	3.65 milyar dolar	Self funded by the Bangladesh government
Dhaka Metro Rail	Ulaşım	Temmuz 2012 - Aralık 2021	2.82 milyar dolar	Japan International Cooperation Agency (JICA)
Karnaphuli Underwater Tunnel	Ulaşım	Aralık 2017 - 2022	2.49 milyar dolar	Bangladesh Bridge Authority
Chattogram-Cox's Bazar Railway Link	Ulaşım	Haziran 2022'da bitmesi tahmin ediliyor.	2.13 milyar dolar	Asian Development Bank, The Government of Bangladesh
Dhaka Elevated Expressway	Ulaşım	2011 - Mart 2022	1.63 milyar dolar	Italian-Thai Development Public Company, China Shandong International Economic and Technical Corporation Group
Dhaka-Chattogram Express Railway	Ulaşım	Ekim 2018 - Mart 2022	1.4 milyar dolar	The Government of Bangladesh
Payra Deep Sea Port	Ulaşım	Ocak 2019 - Aralık 2021	98.5 milyon dolar	Foreign Direct Investments (FDI) and government-to-government (G2G) deals
Hazrat Shahjalal International Airport Expansion	Ulaşım	Aralık 2019 - 2022	42.1 milyon dolar	Civil Aviation Authority, Bangladesh (CAAB)

BAZI FAAL TÜRK İNŞAAT & TEKNİK MÜŞAVİRLİK FİRMALARI

- Dakka Büyükelçiliği Kançılarya, İkametgah ve Memur Konutları İnşaatı Epik İnşaat Taahhüt Sanayi İç ve Dış Ticaret AŞ isimli Türk firması tarafından 2020 yılı başında tamamlanmıştır. Yine aynı firmanın Dakka'daki Amerikan Büyükelçiliği kampüsünde ek bina genişletme projesi devam etmektedir.
- EKOSinerji Elektrik San. ve Tic. A.Ş., 3 Nisan 2019 tarihinde WAPDCL firması ile yaklaşık 6 milyon dolar tutarında bir trafo merkezi inşaatı sözleşmesi imzalamıştır.
- NKY Architect & Engineering ve Protek Yapı isimli Türk firmalarının Bangladeşli Sheltech firması ortaklığıyla 2018 yılının Kasım ayında başladığı Dakka şehrinin doğal afet ve risk haritasının çıkarılmasına yönelik Dünya Bankası destekli teknik müşavirlik projesi devam etmekte olup, 2022 yılının Ocak ayında projenin sona ermesi öngörülmektedir.
- Zaman zaman bazı Türk müteahhitlik şirketlerinin Bangladeş'e pazar araştırması amacıyla ziyaretler gerçekleştirdiği görülmekle birlikte şimdiye kadar somut bir gelişme kaydedilmemiştir.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

BANGLADEŞTE YATIRIMI OLAN ÖNEMLİ TÜRK FİRMALAR

Arçelik'in iştiraki olan Ardutch B.V., Bangladeş'te faaliyet gösteren ve ülkenin en büyük perakende ağına sahip beyaz eşya üreticisi Singer Bangladesh Limited'in %57'lik kısmını 75 milyon dolara satın alma süreci 4 Nisan 2019 tarihinde tamamlanmıştır. Şirketin geri kalan yüzde 43'lük hissesi Dakka ve Chittagong Borsalarında işlem görmektedir.

21 OCAK 2021 TARİHİNDE AYGAZ A.Ş. İLE BANGLADEŞLİ UNITED GROUP ARASINDA LPG SEKTÖRÜNDE KURULAN ORTAKLIĞA İLİŞKİN HİSSE DEVİR İŞLEMİ TAMAMLANDI. UNITED AYGAZ LPG LIMITED FİRMASI KURULDU. 150 MİLYON DOLARLIK YATIRIM ÖNGÖRÜLMEKTEDİR.

LC waikiki

COVID-19 GÜNCEL DURUM

- ❑ Bangladeş'teki ilk COVID-19 vakaları 8 Mart 2020 tarihinde teyit edilmiş, COVID-19 kaynaklı ilk ölüm ise 18 Mart 2020 tarihinde gerçekleşmiştir.
- ❑ Bangladeş, 18 Ekim 2021 tarihi itibariyle dünyada en fazla vaka görülen 29. ülke konumunda olup, aktif vaka sayısı (9.678) bakımından da 95. sırada yer almıştır. Toplam 1.565.827 vaka teyidi ve 27.778 ölüm gerçekleşen Bangladeş'te, teyitli vakalardan tedavisi olumlu sonuçlanarak iyileşenlerin sayısı ise 1.528.371'dir. 18 Ekim 2021 günü vefat sayısı 10 olarak gerçekleşmiştir.
- ❑ Bangladeş'te salgın 2021 Mart ayının ikinci haftasından itibaren yükselişe geçmiş, 5 Nisan 2021 tarihinde başlatılan tam kapanma (lockdown) tedbirleri 1 Temmuz'a kadar uzatılmış, bilahare ülkedeki vaka ve ölüm sayılarının artması nedeniyle, 1 Temmuz 2021 tarihinde ülke genelinde sıkı tam kapanma (strict lockdown) uygulaması başlatılmıştır. Anılan tedbirler Kurban Bayramı boyunca esnetildikten sonra 10 Ağustos'a kadar sürdürülmüş, uygulamaya 11 Ağustos itibariyle son verilmiştir.
- ❑ Bangladeş Sivil Havacılık İdaresi tarafından yayımlanan 16 Ağustos 2021 tarihli genelgeye göre, ülkemizden Bangladeş'e seyahat edecek yolcular için herhangi bir seyahat kısıtlaması bulunmamaktadır. Bangladeş'e gelen yolcuların 14 gün süreyle sıkı bir ev karantinasına tabi tutulması, ancak varışta Kovid belirtisi gösteren kişilerin Hükümet tarafından belirlenen hastanelere yönlendirilerek belirtilerin şiddetine göre kurumsal izolasyona alınmaları öngörülmektedir. Bangladeş'e gelen ve Bangladeş'ten ülke dışına seyahat eden tüm yolcuların uçuşlarından önceki son 72 saat içerisinde yapılmış negatif Kovid RT-PCR test sonucunu ibraz etmesi gerekmektedir. Bangladeş'ten diğer ülkelere seyahat için başka herhangi bir seyahat kısıtlaması bulunmamaktadır.

COVID-19 GÜNCEL DURUM

- ❑ 4 Eylül 2021 tarihi itibarıyla Bangladeş'ten ülkemize yönelik seyahatlerin yeniden başlatılması kararlaştırılmıştır. Böylece Türk Hava Yolları dahil tüm havayolları ile Bangladeş'ten ülkemize seyahat etmek mümkün hale gelmiştir.
- ❑ Bangladeş'ten gelen yolcuların Türkiye'ye girişten azami 72 saat önce yapılmış negatif sonuçlu PCR test raporu ibraz etmeleri uygulaması devam etmektedir.

- ❑ Bangladeş'ten gelen ve son 14 günde Bangladeş'te bulunduğu anlaşılan yolculardan,

Dünya Sağlık Örgütü veya ülkemizce acil kullanım onayı verilmiş aşılardan en az iki doz (Sinovac, Biontech, AstraZeneca, Moderna vb. için ikişer doz; Johnson&Johnson için tek doz) yaptırdıklarını ve son dozun yapılmasının üzerinden en az 14 gün geçtiğini belgeleyenler ülkemize girişte tüm karantina uygulamalarından muaf tutulmaktadır.

Belgeleyemeyenler ise ikametgahlarında veya beyan edecekleri adreslerde karantinaya alınmaktadır. Bu kişiler karantina sürecinin 10. gününde PCR testine tabi tutulacak, 10. gün yapılacak PCR test sonucunun negatif çıkması durumunda karantina sonlandırılacaktır. 10. günde PCR testi yaptırmayanlar 14 gün süreyle karantinada tutulacak, test sonuçlarının pozitif çıkması durumunda Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan güncel pandemi rehberi doğrultusunda hareket edilecektir.

- ❑ 12 yaşın altındaki çocuklar ülkemize girişlerde PCR test raporu ile aşı sertifikası uygulamalarından muaf tutulmaktadır.

FAYDALI LİNKLER

- ❖ Bangladesh Investment Development Authority (BIDA) <http://bida.gov.bd>
- ❖ Bangladesh Economic Zones Authority <https://www.beza.gov.bd>
- ❖ Bangladesh Standards & Testing Institution <http://www.bsti.gov.bd>
- ❖ Directorate General of Drug Administration <https://www.dgda.gov.bd>
- ❖ National Board of Revenue <https://nbr.gov.bd>
- ❖ Bangladesh Customs <http://customs.gov.bd>
- ❖ The Federation of Bangladesh Chambers of Commerce and Industry (FBCCI) <http://fbcci.org>
- ❖ Bangladesh Garment Manufacturers and Exporters Association <https://www.bgmea.com.bd>
- ❖ Bangladesh Customs Duty Calculator http://www.bangladeshcustoms.gov.bd/trade_info/duty_calculator
- ❖ Bangladesh Bureau of Statistics <http://www.bbs.gov.bd>
- ❖ Bangladesh Bank <https://www.bb.org.bd>

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI**

***Kenan KALAYCI
Commercial Counsellor
Embassy of The Republic of Turkey
Dhaka, Bangladesh***

<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr>

***Office of Commercial Counsellor in Dhaka
6, Madani Avenue, Baridhara
Dhaka-1212, Bangladesh
Tel: +8809604800117, +8809604800118
Mobile: +8801315631407, +8801302687387***

TEŞEKKÜRLER...